PE CÂND UN MONUMENT AL EROILOR LA TECUCI ?

Tecuciul este una dintre puținele localități din țară fără un monument al eroilor jertfiți în războaiele pentru apărarea Patriei. De asemenea, nu au fost identificați eroii tecuceni căzuți în Războiul de Întregire Națională, deși, în conformitate cu prevederile articolului 11 din Legea mormintelor de război din România, publicată în „Monitorul Oficial” nr. 119 din 2 iunie 1927, toate localitățile din țară erau obligate să întocmească o „Carte de aur”. În aceasta urmau să fie trecute „*numele ostașilor căzuți în campania 1916-1919 care s-au născut sau au locuit în acea comună*”.

Este adevărat că, de-a lungul timpului, au existat unele încercări de a cinsti memoria eroilor tecuceni, însă acestea nu au fost duse la bun sfârșit.

Spre exemplu, primarul Virgil Mironescu a intenționat să ridice un monument în onoarea eroilor din regimentele tecucene căzuți în Războiul de Întregire Națională. În august 1923, primarul a solicitat Consiliului Local ca „*în colțul străzii Elena Doamna cu strada Carol să se rezerve locul pentru monumentul celor morți din regimentele din Tecuci, care au luat parte la război*”. Edilul mai dorea ca „*salcia de la gară în care se vede și se găsește înfipt obuzul neeclatat, pentru că s-a uscat, să fie transportată în colțul acestei străzi, apoi îmbrăcată în ciment lăsându-se vederea obuzului, iar pe coaja ei cimentată și pe postament să se scrie numele celor căzuți în război, astfel că un monument de acest fel ar ieși din ordinar și ar purta dovada cea mai vie și frumoasă de ceea ce a*

suferit în timpul marelui război mondial și numele tecucenilor căzuți pe câmpul de onoare”.

În acest scop, la 7 august 1924, sub președinția lui Virgil Mironescu, s-a format un comitet de inițiativă pentru ridicarea unui monument al eroilor din regimentele tecucene căzuți pentru patrie în Marele Război. Pentru realizarea acestuia, familiile dr. Moritz Lupescu (str. Carol nr. 10) și Zoe, Nicolae și Elena Pelin (str. Boteanu nr. 2) au donat părți din terenurile pe care le dețineau în proprietate. Singura condiție pusă de donatori era ca edilii orașului „*să ridice monumentul eroilor morți pentru întregirea neamului, pe locul din fața tribunalului și intrarea în Bulevardul Gării*”. Întrucât autoritățile nu au mai ridicat monumentul, familia Pelin a deschis un proces împotriva Primăriei, în care a solicitat să fie despăgubită pentru terenul cedat.

În 1936, Gheorghe Ghițulescu i-a solicitat, printr-o scrisoare deschisă, comandantului Regimentului 24 Infanterie Tecuci, colonelul Gheorghe Pața, „*să se aducă o oală cu pământ*” de la cimitirul în care se odihnesc eroii acestui regiment căzuți la Bartolomeu – Brașov. Se dorea și aducerea de pământ din toate locurile unde au luptat eroii căzuți pentru patrie din Regimentul 24 Infanterie, precum și a unei stânci tot din acele locuri, iar acestea să fie îngropate în rondul din fața Tribunalului. Gheorghe Ghițulescu dorea să se inscripționeze pe respectiva stâncă luptele în care au căzut acești eroi. El considera că „*va fi cel mai frumos monument, în aceste timpuri de atâta nepăsare din partea acelora ce erau chemați să ridice acest monument*”. Din păcate, această scrisoare a rămas fără răspuns.

În 1938, părintele Nicolae Conduratu, în calitate de președinte al „Comitetului pentru construirea catedralei din orașul Tecuci”, și-a exprimat intenția de a amenaja un mausoleu la subsolul catedralei, unde urmau să fie depuse osemintele cercetașilor morți în război, „*pentru a fi păstrate cu iubirea ce li se cuvine*”. În „Cripta Catedralei” urmau să fie aduse și reînhumate osemintele celor 1874 (după alte surse, 3000) de „*cercetași, tineret și populațiune refugiată*”, îngropați, începând de la 15 ianuarie 1917, într-o parcelă specială din cimitirul orașului, pentru că „*acesta era locul unde au căzut primii, și apoi cei mai mulți dintre cercetași*”. Societatea „Cultul Eroilor” considera că în criptele din subsolul catedralei trebuiau să fie strămutate și osemintele militarilor căzuți pe front și îngropați în Cimitirul Eroilor, înființat de armată în iulie 1917, precum și cele din cimitirul „Eternitatea” din Tecuci. Conducerea de la București a Societății (directorul general – generalul Nicolae Negreanu și directorul – Radu Makarovitch) vedea posibil ca „*toate osemintele Eroilor, ce sunt înhumați pe teritoriul județului, să fie centralizate în cripte ce s-ar amenaja în construcția catedralei. Pentru ofițeri, subofițeri, iar din celelalte grade*

câte 2-3 reprezentativ, s-ar putea amenaja casete în zidărie, iar pentru toți ceilalți, 1-3 cripte în fundație”. Datorită lipsei fondurilor necesare, această inițiativă nu a mai fost dusă la bun sfârșit.

Primarul orașului, colonelul Ionașcu, a intenționat să întocmească „Registrul istoric al orașului Tecuci”, astfel încât, la 18 aprilie 1939, a solicitat comandantului Garnizoanei din localitate să trimită Primăriei *„datele prevăzute în art. 11 și 12 din Legea asupra regimului Mormintelor de Război din România*” (adică numele ostașilor căzuți în campania 1916-1919), precum și informații referitoare la *„ostașii căzuți în războaiele din 1877 și 1913, și a tuturor cetățenilor prevăzuți la aliniatele b, c și d, începând cu anul 1864*”. Nu știm ce răspuns a primit primarul, dar respectivul registru nu a fost întocmit.

Au existat unele speranțe și în urmă cu câțiva ani, când guvernul a alocat sume consistente (se vorbește de 200 milioane de euro, deși nici până în ziua de astăzi nu se cunoaște exact câți bani au fost cheltuiți) pentru Programul național „Centenarul Marii Uniri”. Prin acest program, multe municipalități au depus proiecte pentru ridicarea unor monumente ale eroilor sau pentru renovarea celor existente. La Tecuci, autoritățile locale nu au fost în stare să organizeze decât un marș și să sfințească un drapel. Cea mai mare parte a banilor alocați pentru organizarea sărbătoririi Centenarului Marii Uniri au fost cheltuiți pe spectacole, afișe, pliante, tricouri, eșarfe și mediatizarea evenimentului. În aceste condiții, Tecuciul nu are nici astăzi „monumentul eroilor morți pentru întregirea neamului” și nici „Cartea de aur” în care să fie consemnate numele acestor eroi.

Daniel Bradea

Text publicat pe pagina de Facebook *Totul pentru Tecuci*, la 3 iunie 2022. https://www.facebook.com/groups/1697602940527302/?multi_permalinks=3157219251232323&hoisted_section_header_type=recently_seen.